

théâtre

équivalences

Pagina de titlu

Pagina 1 din 20

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

GÖTTERDÄMMERUNG

Mira van Dijk

TEXT

équivalences

2001

théâtre

équivalences

Pagina de titlu

Pagina 2 din 20

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

© 2001 MIRA VAN DIJK – CHENDLER (Amsterdam) [TEXT]
© 2001–2002 ADRIAN REZUȘ (Nijmegen) [EDITION]
© 2001 MIRA VAN DIJK – CHENDLER (Amsterdam) [GRAPHICS]
© 2001 ÉQUIVALENCES / THÉÂTRE [PDF \LaTeX – PDF/SCREEN]

**This electronic edition is a *non-profit* publication
produced by PDF \TeX 14.H [© 2001 HÀN THẾ THÀNH] &
created by \LaTeX 2 ϵ with HYPERREF & PDF/SCREEN**

\LaTeX 2 ϵ © 1993–2001 THE \LaTeX 3 PROJECT TEAM *et al.*
HYPERREF © 1995–2001 SEBASTIAN RAHTZ
PDF/SCREEN © 2001 ADRIAN REZUȘ [based on PDFSCREEN]
PDFSCREEN © 1999–2001 C. V. RADHAKRISHNAN

TYPESET BY ROMANIAN \TeX © 1994–2001 ADRIAN REZUȘ
PRINTED IN THE NETHERLANDS – DECEMBER 24, 2001
REVISED REPRINT – SEPTEMBER 8, 2002

théâtre

équivalences

Pagina de titlu

Pagina 3 din 20

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

équivalences

Mira van Dijk

Götterdämmerung 2001

théâtre

équivalences

Pagina de titlu

Pagina 4 din 20

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

théâtre

équivalences

Pagina de titlu

Pagina 5 din 20

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

théâtre

équivalences

Pagina de titlu

Pagina 6 din 20

Înapoi

Întregul ecran

Închide

leșire

Götterdämmerung

sau

Cum s-a rătăcit Șmulic în pădure

Fantezie într-un act

Decorul: O pădure deasă de copaci cu multe vreascuri și frunze pe jos. Culori de toamnă. În fundal, o stîncă. Se aude susurul unui rîu.

Personajele: SIEGFRIED, ȘMULIC.

SIEGFRIED, îmbrăcat în piei și încins la brîu cu o frînghie, stă așezat pe vreascuri, la poala unui pom și se joacă cu degetele prin frunzele căzute. Alături, se află o sabie mare, sprijinită de trunchiul unui copac. Își face apariția ȘMULIC, îmbrăcat în haine de oraș și purtînd o servietă. Umblă dezorientat, se tot învîrte printre pomi, își pune palma streășină la ochi, doar-doar va găsi o potecă. După o vreme își dă seama că nu e singur și se îndreaptă spre SIEGFRIED. Se oprește în fața lui și încearcă să-i atragă atenția; în zadar: SIEGFRIED continuă să stea cu capul aplecat și mîinile în frunze, fără să fie conștient de prezența lui ȘMULIC.

ȘMULIC (ezitînd:) ...Bună ziua, domnule. Nu vă supărați... – Știți,

eu m-am rătăcit prin pădurea asta. Dumneata pari a fi de-al locului, poate mă poți îndruma și pe mine. Nu știu pe unde s-o iau.

SIEGFRIED (*Își ridică pentru prima dată privirea și-l măsoară pe ȘMULIC din cap pînă-n picioare. Pare tare mirat:*) Păi, dumneata de unde vii... încotro te-ndrepti... cine ești?

ȘMULIC: Uite, ca să-ți spun pe scurt, tare vreau să ies cît mai repede din pădurea asta, că-mi face frică. Eu vin de departe, de pe meleagurile de la miazăzi, unde nu vezi păduri dintr-astea dese de să te poți rătăci. La noi e mai mult deșert. Pustie... cît vezi cu ochii. (*Îi întinde mîna lui SIEGFRIED:*) Eu sînt ȘMULIC, de la oficiul de turism *Lumea Largă*. Dumneata cine ești?

SIEGFRIED (*Îi întinde și el mîna, dar rămîne îngîndurat:*) Eu sînt SIEGFRIED, nepotul lui WOTAN și stau aici să-mi aștept sfîrșitul.

ȘMULIC *se sperie și vrea s-o ia din loc.*

SIEGFRIED (*Oprindu-l cu mîna:*) Nu-ți fie frică de soarta mea.

ȘMULIC: Păi, dacă am lua-o la fugă, să ieșim din pădurea asta, poate că nu mai dă nici sfîrșitul de tine și rămînem amîndoi nevătămați. – (*Din fundal se aud zgomote de pădure: bufnițe, cucuvele și vreascuri trosnind. Se uită speriat în jur:*) Înfricoșătoare pădure! Eu pe aici nu mai vin. (*Se așează lîngă SIEGFRIED:*) Am crezut că pot face o afacere bună. Știi tu, SIEGFRIED, ce cald le e alor mei acolo, în deșert? Mă gîndisem să organizez excursii cu autocarul prin pădure, la răcoare. Îi

și vedeam cum coboară din autobuze, cum respiră aerul ăsta rece cu miros de frunze putrezite și cum li se face foame.

SIEGFRIED *se uită mirat la ȘMULIC.*

ȘMULIC: Mă gândisem la toate. Eram chiar în tratative cu o crescătorie de pui și una de ciuperci. Uite, chiar aici (*arătînd spre spațiul dintre doi pomi*), puteam instala restaurantul de pădure. O șandrama pavoazată cu vreascuri, iar înăuntru se șade pe butuci. Se servesc pui la frigare și ciuperci pe jar. Bineînțeles că o familie cu doi copii plătește doar pentru unul. Să vezi tu, SIEGFRIED, ce s-ar fi îmbulzit ei în șandrama. Că doar nu stau ei cuminți și răbdători la coadă. Ghionturi, coate, bătăături călcate. Dar mie de chestii de astea nu mi-e teamă. Totul e organizarea! Jumătate de oră să stea la masă, nu mai mult! După aia, scularea, că-i duc la rîu, acolo în fundul pădurii, după stînci, că li s-a făcut sete. Apa Rinului e bună, dar eu tot *Cola* le-aș vinde.

(ȘMULIC *oftează îngîndurat, cu privirea spre locul unde ar fi trebuit să fie restaurantul.*)

SIEGFRIED: Dar știi tu unde ai ajuns, ȘMULIC? Pădurea asta colcăie de dușmănie. Din moși-strămoși se hîrjonesc aici uriașii, zmeii și piticii urîcioși. Fiecare vrea să pună laba pe aurul Rinului, ca să stăpînească lumea.

ȘMULIC: Aurul Rinului? Unde e, cine-l are?

SIEGFRIED: De mult de tot, pe vremea cînd lumea era neprihănită și se mai nășteau povești, Rinul își ascundea aurul sclipitor în străfundurile apelor sale. Fiicele Rinului trebuiau să-l păzească, căci cel care era gata să renunțe la dragoste, putea făuri din el un inel care să-i dea putere peste întreaga lume. Dar cum fiicele Rinului s-au luat cu joaca, uite că ALBERICH, un pitic rău și urît, blestemă dragostea și fură aurul. Așa au început nenorocirile neamului meu. Au început cu toții să se omoare între ei: zei, oameni, pitici și zmei, aici, în pădurea asta, doar doar or pune stăpînire pe inelul de aur. Pădurea e deasă, copacii bătrîni, stîncile dușmănoase, nu le e greu duhurilor să-și găsească adăpost.

(ȘMULIC speriat, se lipește chircit de trunchiul unui copac.)

ȘMULIC: Zău dacă nu-i mai bine la noi în deșert. Doar că-i tare cald acolo și nu prea ai umbră. Dar văd eu că nici prea multă umbră nu-i bună. Umbra deasă ascunde relele și întortochelile. Mie unul mi se face frică. De cînd m-am tot învîrtit eu prin deșert, o dată n-am dat de vreun zmeu sau de vreun pitic răutăcios. N-ar avea acolo unde să se ascundă și s-ar și topi de căldură. În deșert la noi nu-s pomi care să-ți oprească privirea. Doar nisip, piatră, cer senin și soare. Vezi pînă hăt, departe, cît te ține ochiul și atunci ți se limpezește mintea. Și cum te uiți așa, lumina îți pătrunde în creier și-ți dai seama că totul e tare simplu. Asta se cheamă inspirație. Cînd aveau vreo problemă

de rezolvat, acolo se duceau strămoșii mei să se gîndească. Acolo și numai acolo ți se luminează mintea. Dar spune-mi, SIEGFRIED, ce s-a întîmplat cu aurul Rinului?

SIEGFRIED: Cum îți spuneam, ALBERICH, piticul cel urît, a făurit din el un inel, cu ajutorul căruia vroia să smulgă puterea din mîna zeilor și să interzică dragostea pe pămînt. Asta însă, tare l-a neliniștit pe WOTAN, marele zeu, care s-a hotărît să elibereze cu orice preț inelul din mîinile nefaste, pentru a-l înapoia fiicelor Rinului și a întoarce dragostea pe pămînt. Doar că această grea misiune n-o puteau îndeplini nici WOTAN, nici ceilalți zei. Pentru asta a trebuit să se nască un nou erou. Un erou viteaz, care nu știe ce-i frica și care are o inimă caldă, ce poate iubi. Acesta sînt eu, eroul SIEGFRIED!

ȘMULIC: După cîte înțeleg, ai multe pe cap, SIEGFRIED.

SIEGFRIED: Da, într-adevăr. Mă apasă tare povara misiunii pe care mi-a încredințat-o WOTAN. Și cînd te gîndești că nimeni nu m-a întrebat pe mine, pe mine SIEGFRIED, dacă am chef de așa ceva. – M-au zămislit doar ca să pot izbăvi lumea de blestemul inelului. Căci trebuie să știi, că de cînd a fost furat de la fiicele Rinului, inelul doar blestem aduce celui care-l atinge. Cine-l are e mîncat de griji, iar cine nu-l are, ros e de invidie. Multe mă așteaptă, și toate fapte eroice: Spada cu dibăcie și neînfricare s-o mînuiesc, să răpun în luptă zmei, pitici răutăcioși și alte drăcovenii care sălășluiesc aici în pădure și unde mai pui că trebuie să trec pînă și prin foc ca s-o trezesc pe BRUNHILDA, fiica lui WOTAN.

ȘMULIC: BRUNHILDA? S-o trezești? Ca să-ți spun drept, nu te-aș sfătui să treci prin foc pentru așa ceva. Cu femeile nu știi nici o dată cu ce toane se deșteaptă, mai ales dintr-un somn adânc. Dar unde doarme BRUNHILDA aceasta?

SIEGFRIED: Pe o stîncă, înconjurată de flăcări. Așa a pedepsit-o WOTAN, pentru că, împotriva voinței lui, a salvat-o pe mama mea de la pieire înainte de a mă naște eu. Trebuie să știi că WOTAN mi-a pedepsit și părinții, pe SIEGMUND și SIEGLINDE, pentru că s-au iubit cu toate că erau frați gemeni și, pe deasupra, SIEGLINDE era, de fapt, măritată cu un altul.

ȘMULIC: Încîlcită treabă. Nu-mi miroase a bine.

SIEGFRIED: Păi, numai bine nu e; căci WOTAN cel neiertător, a socotit că doar moartea poate șterge acest păcat. BRUNHILDA însă, știa că SIEGLINDE mă purta pe mine în pîntec și de aceea i s-a opus lui WOTAN, salvînd-o, ca să mă pot naște eu. Acum BRUNHILDA doarme un somn adânc, înconjurată de o mare de flăcări, așteptînd apariția unui erou neîmficat, care va trece prin foc și o va trezi prin dragostea lui. Multe mă așteaptă, ȘMULIC. Stau acum aici, sprijinit de pom și mi trag sufletul după acest trecut sîngeros al neamului meu și înainte de a mă arunca în flăcări. Trebuie s-o trezesc pe BRUNHILDA căci are inelul în păstrare, iar dușmanii stau la pîndă să i-l smulgă. Cum vezi, ȘMULIC, toate se învîrt în jurul inelului de aur. E un lucru foarte prețios, dar care ajuns în mîini nefaste, aduce numai nenorociri. Lucrurile prețioase trebuiesc bine păzite, zi și noapte, de către toate

generațiile, căci doar așa, aflându-se unde trebuie să se afle, ele aduc fericire și pace. Grea e sarcina de păzitor!

ȘMULIC: Nu-ți pierde încrederea, SIEGFRIED. Păstrează și păzește ce e prețios. Uite, și noi păzim. Păzim de multe veacuri. Două table de piatră.

SIEGFRIED: De piatră aurită?

ȘMULIC: Nu, doar din piatră.

SIEGFRIED: Din piatră, cioplite?

ȘMULIC: Cioplite și încrustate cu zece porunci.

SIEGFRIED: Și pietrele astea voi le păziți? Vă bateți cu dușmanii care vor să vi le smulgă? Păziți pietrele?

ȘMULIC: Nu, păzim poruncile.

SIEGFRIED: Spune-mi, ȘMULIC, tu cu cine te-ai bătut?

ȘMULIC: Cu mine însumi.

*(De departe se aude un semnalul de corn, care crește, se apropie și se îngroașă cu o întreagă fanfară. Este leitmotivul inelului din **Tetralogia** lui Wagner.)*

SIEGFRIED *(se ridică, dar rămîne îngîndurat:)* Datoria mă cheamă. WOTAN nu va înceta poruncile decît după ce sfîrșitul ne va fi mistuit pe toți.

ȘMULIC: Dar unde e WOTAN, poate te mai poți tocmi cu el, să-ți mai ușureze din sarcini.

SIEGFRIED: WOTAN sălășluiește împreună cu ceilalți zei în cetatea Walhalla, sus pe piscurile munților. Cetatea i-a fost construită de către cei doi uriași FAFNER și FASOLT, care – drept răsplată – i-au cerut-o pe FREIA, zeița tinereții. Ea e cea care crește merele pe care le mănâncă zilnic WOTAN și zeii pentru a rămîne tineri. Știi că WOTAN păzește ordinea și înțelegerea pe pământ, așa că a trebuit să-și țină promisiunea față de uriași și le-a dat-o pe FREIA, precum s-au înțeles. Dar cum a plecat FREIA cu uriașii din Walhalla, zeii au și început să îmbătrînească. Merele, li se terminaseră merele.

ȘMULIC: Păi, mărul e un fruct foarte periculos. Să vezi ce ni s-a întâmplat nouă din cauza unui măr: Strămoșii mei au trăit la început într-o grădină tare frumoasă. – Dar asta a fost de mult de tot, la începutul lumii. Era o grădină cu fel de fel de pomi care-ți bucurau privirea și mai dădeau și roade gustoase. Aici trăiau un bărbat și o femeie, ce se bucurau toată ziua de mireasma pomilor, se bălăceau în rîul care adăpa grădina, iar cînd li se făcea foame, n-aveau decît să culeagă din fructele gustoase care atîrnau în copaci. Și mai mare peste grădina asta minunată era Domnul nostru *Dumnezeu*, căci chiar *El* a făurit-o cu tot ceea ce se afla în ea. Din înălțimi, grădina *El* o străjuia.

SIEGFRIED: Adică *Dumnezeu* ăsta e un fel de WOTAN.

ȘMULIC: Da, doar că nu-și împarte puterea cu alți zei și nici nu locuiește în vreo cetate.

SIEGFRIED: Dar unde locuiește?

ȘMULIC: Peste tot.

SIEGFRIED (*îngîndurat:*) Dar asta înseamnă că poate se află și pe aici pe undeva prin pădure!

ȘMULIC: Da, ai dreptate, SIEGFRIED. Dar nu trebuie să-ți fie frică de *El*. Nu se bagă *El* în răfuielile lui WOTAN, îi ajung ale *Lui*. Și cum îți spuneam, grădina o făurise *Dumnezeu* fără cusur, încît să fie pe placul femeii și al bărbatului. De toate se puteau bucura, din fructe înfrupta, doar dintr-unul singur, din *pomul cunoașterii*, le-a interzis *Dumnezeu* să mănînce. Dar ce te faci că tocmai pomul ăsta dădea niște mere mari și frumoase, de-ți lăsa gura apă. Bărbatul, cuminte, se uită la ele și atît. Porunca o respectă. Femeia însă, se luă într-o bună zi la vorbă cu un șarpe viclean care tocmai trecea pe acolo și care, văzînd cum poștește femeia la fructul oprit, îi spuse, gudurindu-se smerit, că poate să guste liniștită din el, de murit din asta nu va muri. Atîta i-a trebuit femeii să audă. Mușcă de îndată din măr, văzu că-i bun la gust și-i dădu și bietului bărbat să se înfrupte din el. Dar *Dumnezeu*, care nu prea iartă, văzînd că nu i s-a respectat porunca, s-a înfuriat și i-a pedepsit. Pe șarpele lingușitor l-a blestemat să se tîrască de-a pururi prin praf, iar pe cei doi i-a izgonit din grădina cea frumoasă și răcoroasă. Așa am ajuns și noi în deșert.

(Doi corbi negrii zboară în rotocoale deasupra capetelor lui SIEGFRIED și a lui ȘMULIC, după care dispar după stîncă. Din străfundul pădurii se aude semnalul unui Stierhorn¹. Răsună leitmotivul lui SIEGFRIED din **Tetralogia** lui Wagner.)

SIEGFRIED (*ridicîndu-se alarmat de pe vreascuri:*) Ascultă, ascultă, ȘMULIC! Auzi chemarea cornului? Pădurea se deșteaptă din somnul adînc! (*Își privește mîinile:*) Mîini care ați lenevit! Apucați spada, treziți sîngele, curmați lîncezeala! Auzi tu, ȘMULIC, zvonul de corn? Inima-mi bate, sîngele mi-l clocotește și răbdarea mi-o curmă. Nu mai pot aștepta. Voi pleca la luptă!

ȘMULIC (*tot așezat pe vreascuri, îl trage de pulpana de piei:*) Stai liniștit! Și noi avem așa ceva asemănător în deșert, doar că-i un corn de berbec și sună mai pițigăiat.

SIEGFRIED: Și ce simți cînd îl auzi?

ȘMULIC: Mie unul îmi dau lacrimile și mi se încălzește inima.

SIEGFRIED: Și nu pornești la luptă?

ȘMULIC: Ba da, dar stînd pe loc.

(SIEGFRIED se așează din nou pe vreascuri, luînd spada în mînă și mîngîind-o.)

¹Instrument de suflat făcut din coarne de taur.

SIEGFRIED: Greu apasă sarcina de erou, dar deopotrivă îmi e greu și trecutul. Nu știu de când tot cutreier pădurea, căutînd înțelesul lucrurilor. Dar precum desișul pădurii, așa-i de nepătrunsă și întortocheala soartei. De cîte ori cred i-am găsit firul, se rupe înainte de a-l putea atinge. Sînt obosit, ȘMULIC, tare obosit. Pe cît mă afund mai adînc în pădure, parcă mai tare mă îndepărtez de adevăr. Nu-l pot găsi, pădurea îl ascunde, iar pe mine mă va răpune soarta înainte de a-l înțelege. Sînt pierdut.

ȘMULIC: Care va să zică, te-ai rătăcit și tu în pădure! Și eu care îmi pusesem speranța în tine.

SIEGFRIED: Pădurea va pieri, va pieri fără ca noi să-i dezlegăm tainele. Pe mine mă va răpune spada lui HAGEN, după care un foc mare va înghiți cetatea Walhalla și pădurea. Nimic nu va mai sta în calea apelor Rinului care se vor revărsa, ștergînd urmele lumii de păcate, blesteme și ură. (*Din fundal pătrund acordurile maiestoase ale motivul anunțător de moarte, a soartei ce nu poate fi schimbată, din Götterdämmerung.*) Fiecele Rinului vor regăsi inelul de aur în cenușa Amurgului. Vor putea înota din nou jucăușe în apele Rinului, căci aurul va fi acolo unde trebuie să fie, iar pacea întoarsă pe pămînt. Poți fi liniștit, ȘMULIC, pădurea va dispărea, mistuită de foc.

ȘMULIC (*se ridică sprinten și exclamă bucuros:*) Păi, atunci o să fie mult mai ușor să ieșim de aici. N-o să ne mai împiedicăm de atîtea lemne! Eu unul mă întorc în deșert.

(Păsări negre invadează scena. Par alarmate, descriu contururi nelinștite deasupra capetelor lui SIEGFRIED și ȘMULIC. Scot țipete ascuțite, pene negre cad printre frunze și vreascuri.)

SIEGFRIED *(Se ridică, ascultă cu atenție și se încruntă. După ce păsările părăsesc scena, i se adresează grav lui ȘMULIC:)* ȘMULIC, eu în pădure m-am născut, aici am învățat să făuresc spade puternice, să lupt, să înfrunt grozăveniile, dar și să-țeleg graiul păsărilor. Le-ai văzut ce grăbite erau. Au venit să-și anunțe plecarea. Acum, că cetatea și pădurea vor pieri, păsările vor porni spre alte meleaguri. Meleagurile de miază zi. S-a dus vestea printre păsări că acolo deșertul va înflori, ba poate chiar se va împăduri.

(ȘMULIC se așează din nou pe frunze și se ia cu mâinile de cap.)

Cade cortina.

théâtre

équivalences

Pagina de titlu

Pagina 19 din 20

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire

théâtre

équivalences

Pagina de titlu

Pagina 20 din 20

Înapoi

Întregul ecran

Închide

Ieșire